

رابطه میزان استفاده از شبکه های اجتماعی با اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دوره اول متوسطه شهر کرمان

فاطمه قنبری گوهر ریزی

دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان کرمان
fatemeqanbari297@gmail.com

کیمیا کفاش شاه آبادی

دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان کرمان
kimia2004.2025@gmail.com

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین استفاده از شبکه های اجتماعی و اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دختر دوره اول متوسطه شهر کرمان بود. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و با توجه به نحوه گردآوری داده ها توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش را دانش آموزان دختر دوره اول متوسطه ناحیه ۱ شهر کرمان که در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ مشغول به تحصیل بودند به تعداد ۲۴۰ نفر تشکیل می دادند، از این تعداد ۱۵۰ نفر به عنوان نمونه با استفاده از فرمول کوکران برآورد و به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شدند. جهت گردآوری داده ها در این پژوهش از دو پرسشنامه ۱- پرسشنامه محقق ساخته استفاده از شبکه های اجتماعی و ۲- پرسشنامه استاندارد اشتیاق تحصیلی گونیوس و کوزو (۲۰۱۵) بهره گرفته شد و داده های گردآوری شده با آزمون همبستگی پیرسون تحلیل شدند. نتایج نشان داد که بین استفاده از شبکه های اجتماعی و اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دختر دوره اول متوسطه شهر کرمان رابطه منفی و معنادار وجود دارد. لذا استفاده زیاد از شبکه های اجتماعی سبب کاهش اشتیاق تحصیلی دانش آموزان می شود. آشنا کردن دانش آموزان با اهمیت مدیریت زمان و در نتیجه ایجاد خود کنترلی در آنها برای استفاده بهینه از شبکه های اجتماعی بسیار مهم و ضروری است.

واژه های کلیدی: اشتیاق تحصیلی، شبکه های اجتماعی، دانش آموزان، دوره اول متوسطه، کرمان

مقدمه

دانش آموزان و دانشجویان به عنوان رکن اساسی نظام آموزشی، در دستیابی به اهداف نظام آموزشی نقش و جایگاه ویژه ای دارند. آنچه در فرایند یادگیری از اهمیت اساسی برخوردار است، فراهم آوردن شرایط یادگیرنده و موقعیت یادگیری به گونه ای است که بهترین دستاوردها حاصل آید. یکی از عوامل مؤثر در موفقیت تحصیلی دانش آموزان و دانشجویان، اشتیاق تحصیلی می باشد. (موحد و همکاران، ۱۴۰۱).

در چند سال اخیر پدیده ای که توجه صاحب نظران را به خود جلب کرده، مفهوم اشتیاق تحصیلی است. این موضوع در حوزه ی روانشناسی مثبت نگر قرار می گیرد. روانشناسی مثبت از جدیدترین شاخه های روانشناسی است. این زمینه ی خاص از روانشناسی بر موفقیت و رشد انسان تمرکز دارد. (اسلامی و همکاران، ۱۳۹۶). اشتیاق تحصیلی به عنوان زمان و انرژی که دانش آموزان و دانشجویان در فعالیت های هدفمندانه آموزشی صرف می نمایند، تعریف شده است. اشتیاق تحصیلی به کمیت و کیفیت انرژی جسمانی و روانی دانش آموزان و دانشجویان اطلاق می شود که در طول دوران تحصیلی سرمایه گذاری می کنند. (موحد و همکاران، ۱۴۰۱).

در زمینه اشتیاق تحصیلی اعتقاد بر این است که دانش آموزان دارای ابعاد رفتاری (آن دسته از رفتارهایی نظیر انجام به موقع و از روی رغبت تکالیف درسی)، عاطفی (احساسات و علایق مثبت نسبت به تحصیل) و شناختی (نیرو گذاری روانشناختی در امر یادگیری) هستند که هر کدام به نحوی عملکرد تحصیلی فرد را تحت تأثیر قرار می دهند. نقش اشتیاق تحصیلی در طول دوران تحصیلی و تأثیر آن بر نتایج تحصیلی، به یک موضوع مهم و مورد توجه در سالهای اخیر تبدیل شده است. به طوریکه اشتیاق تحصیلی باعث بهبود عملکرد تحصیلی و افزایش مشارکت دانش آموزان در فعالیت های مثبت تحصیلی می شود. (گنجی و همکاران، ۱۳۹۵).

در واقع، اشتیاق چیزی بیش از یک وضعیت هیجانی گذرا و خاص است و منعکس کننده تعهد یادگیرنده نسبت به تحصیل است. اشتیاق تحصیلی از سه مؤلفه شناختی (راهبردهای یادگیری)، عاطفی (احساس و ارزش) و رفتاری (برخورد با تکالیف درسی) تشکیل شده است. نتایج برخی مطالعات نشان می دهد دانش آموزانی که از لحاظ شناختی و عاطفی در یادگیری اشتیاق نشان می دهند، رغبت بیشتری برای صرف وقت، تلاش کافی در انجام تکالیف و مطالعات از خود نشان می دهند و نسبت به دانش آموزانی که سطوح پایین تری از اشتیاق شناختی و عاطفی را دارند، کارآمدی و پافشاری بیشتری در مواجهه با مشکلات و مسائل دارند. (جلیلیان و همکاران، ۱۳۹۷).

به نظر می رسد عوامل متعددی بر اشتیاق تحصیلی دانش آموزان تأثیر می گذارد، یکی از این عوامل استفاده از شبکه های اجتماعی می باشد. در دهه های اخیر یکی از ابزارهای برگرفته از فناوری اطلاعات و ارتباطات که تأثیر زیادی بر همه زمینه ها داشته شبکه های اجتماعی می باشد که با نوآوری ها و بدعتهایی بی مانند نظام ارتباطات اجتماعی و متعاقب آن جامعه را با تغییرها و تحول های بسیاری مواجه کرده است. (آربابی و همکاران، ۱۴۰۳).

گسترش روزافزون فناوری های مربوط به ارتباطات الکترونیکی همچون شبکه های ماهواره ای و اینترنتی و تأثیر آن روی بسیاری از شئون اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی، جامعه را دستخوش چنان تغییرات اساسی کرده است که برخی صاحب نظران شبکه های اجتماعی مجازی را بُعد جدید قدرت در سده ۲۱ دانسته اند شبکه های اجتماعی از فراگیر ترین فناوری های سده ۲۱ هستند. (علی آبادی و همکاران، ۱۳۹۶).

(اجتماعی بودن) و (شبکه ای بودن) اجزا این مفهوم مرکب است. همچنین در عصر حاضر همراه با دیجیتالی شدن سریع، استفاده از رسانه های اجتماعی در جهان در حال افزایش است. رسانه اجتماعی زیر ساخت وبی دارد که افراد و

جوامع از طریق آن محتوایی که کاربر تولید کرده را به اشتراک می گذارند و درباره تولید، بحث و تعدیل آن باهم مشارکت دارند. (علی آبادی و همکاران، ۱۳۹۶) استفاده از رسانه های اجتماعی برای دریافت اطلاعات و اخبار به دلیل ویژگی هایی مانند ارزان و سریع بودن گسترش زیادی یافته و از یک سو می تواند کارکردهای مثبت و سازنده و از سوی دیگر می تواند کارکردهای منفی و بحرانزا داشته باشد.

(Chen et al, 2022)

امروزه، زمان قابل توجهی از وقت افراد صرف تعامل های آنلاین از طریق پلتفرم های شبکه ها و رسانه های اجتماعی می شود و این موضوع سبب افزایش گرایش افراد به دستیابی به اخبار از طریق رسانه های اجتماعی شده است.

(Udomkit et al, 2015)

بر اساس گزارش ها زمان صرف شده در رسانه های اجتماعی در طی ۵ سال اخیر ۱.۵ برابر افزایش یافته است. (روژه و همکاران، ۱۴۰۱) اینترنت نیز رسانه ای جذاب است، به طوریکه مردم از همه سنین، مشاغل و سطوح مختلف از آن استفاده می کنند. این رسانه راه های جدیدی برای برقراری ارتباط با افراد فراهم می کند. (رجبیان ده زیره و همکاران، ۱۳۹۷)، همچنین گسترش اینترنت در جامعه موجب بروز فرصت هایی جهت افزایش آگاهی افراد و حتی ایجاد اشتغال برای برخی از افراد شده است، ولی تهدیداتی نیز به همراه دارد. (کوهی اقدام و همکاران، ۱۴۰۳) یکی از راههای برقراری ارتباط از طریق اینترنت که امروزه به سرعت در حال شیوع است، شبکه های اجتماعی مجازی است. (رجبیان ده زیره و همکاران، ۱۳۹۷). شبکه های اجتماعی مجموعه ای از پایگاه ها هستند که به کاربران این امکان را می دهند تا علاقه مندی ها، افکار و فعالیت های خود را با یکدیگر به اشتراک بگذارند و با افزودن امکاناتی مانند چت، انتقال صدا، انتقال تصویر و غیره امکان ارتباط بیشتر کاربران را در قالب شبکه ای از روابط فردی و گروهی فراهم می آورند.

(Kim

et al, 2022)

شبکه های اجتماعی نقش پررنگی در دنیای امروز دارند، به طوریکه نمیتوان آنها را نادیده گرفت. این شبکه ها بر ابعاد مختلف زندگی فردی و اجتماعی افراد در سطح کشور و حتی بین الملل تأثیر گذارند، به همین دلیل در حال گسترش هستند و در آینده نقش مهمتری را در زندگی بازی خواهند کرد. شبکه های اجتماعی مجازی را نسل جدیدی از وبسایت های اینترنتی می دانند که در این وبسایت ها کاربران اینترنتی حول محور مشترکی به صورت مجازی باهم جمع می شوند و جمعیت های آنلاین را تشکیل می دهند. مهمترین ویژگی های شبکه های اجتماعی مجازی عبارت اند از: دسترسی و وسعت، کم هزینه بودن، چندرسانه ای بودن، جمع گرایی و شبکه سازی انسانی، تعامل گرایی، بهره گیری بدون نیاز به مهارت و تخصص، ارتباط فوری و پیوستگی و مداومت. اصطلاح شبکه های اجتماعی مجازی، زیر مجموعه رسانه های اجتماعی قرار می گیرد. رسانه های اجتماعی مفاهیمی کلام هستند که به واسطه پیدایش شبکه های جدید ارتباطی چون اینترنت و تلفن همراه پدید آمده اند. (رجبیان ده زیره و همکاران، ۱۳۹۷)

بسیاری از ساختار های جوامع تحت تاثیر فضای مجازی تغییراتی را تجربه نموده اند. مدارس نیز به عنوان یکی از ساختار ها با داشتن پایگاه خاص که شامل مجموعه ای از نقش ها و روابط میان آنها است و روابط بین معلم و دانش آموز و همچنین دانش آموز با دانش آموز نیز، از این قاعده مستثنی نمانده است و دستخوش تغییرات حاصل از فضای مجازی گردیده است. علاوه بر این امروزه بسیاری از دانش آموزان مجذوب تلویزیون، کامپیوتر، بازی های ویدئویی، تلفن های هوشمند و از همه مهم تر جست و جو در وب (اینترنت) می شوند و شاید ساده ترین راه جهت سرگرم نگه داشتن آنها برای طولانی مدت، اجازه استفاده از این تکنولوژی های ارتباطی می باشد و استفاده نادرست از آن می تواند نیروی پویا و کار آمد کشور به ویژه دانش آموزان و دانشجویان را تهدید کند.

(کوهی) اقدام و همکاران، (۱۴۰۳)

مرور تحقیقات قبلی نشان می دهد که تاثیر شبکه های اجتماعی بر اشتیاق تحصیلی نیز بسیار حائز اهمیت است. همچنین با مطالعه پژوهش های پیشین در خصوص متغیر های پژوهش (شبکه های اجتماعی، اشتیاق تحصیلی) مشخص گردید که پژوهشگران زیادی در داخل و خارج از کشور در این زمینه پژوهش هایی را انجام داده اند. وانگ و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی نشان دادند که بیش از همه نوجوانان و جوانان هستند که از شبکه های اجتماعی استفاده می کنند و به نوعی در درون آن زندگی می کنند و تصور جهانی بدون این شبکه ها برای آنها به امری غیر ممکن تبدیل شده است. موحد و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی در خصوص رابطه میزان استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی با اشتیاق تحصیلی دانشجویان به این نتیجه رسیدند که بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی با اشتیاق تحصیلی رابطه وجود دارد. بدین صورت که شکست تحصیلی در نتیجه اعتیاد به اینترنت منجر به کاهش اشتیاق تحصیلی می شود و از سوی دیگر کاهش اشتیاق تحصیلی به کسب نتایج ضعیف تر می انجامد. دانشجویانی که از انگیزش تحصیلی و یادگیری بالایی برخوردارند، در مقایسه با سایر دانشجویان، نمرات تحصیلی بهتر و موفقیت آموزشی بالایی دارند. گنجی و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان بررسی رابطه بین اعتیاد به اینترنت و اشتیاق تحصیلی دانشجویان به این نتیجه رسیدند که بین اعتیاد به اینترنت و اشتیاق تحصیلی (عاطفی، رفتاری، شناختی) رابطه منفی و معنادار وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد اعتیاد به اینترنت می تواند به صورت منفی اشتیاق به تحصیل در دانشجویان را پیش بینی نماید.

رجبیان ده زیره و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی نشان دادند که بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی با اشتیاق و درگیری تحصیلی دانشجویان رابطه وجود دارد. رفیعی وردجانی (۱۳۹۵) پژوهشی با عنوان بررسی رابطه بین وابستگی به رسانه های مجازی و اشتیاق تحصیلی در دانشجویان شهر کرد انجام داد. نتایج نشان داد که اعتیاد به اینترنت دارای همبستگی منفی با اشتیاق تحصیلی است. این ضریب همبستگی از لحاظ آماری معنی دار می باشد. بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر وجود رابطه بین میزان وابستگی با اشتیاق تحصیلی تأیید می شود. روحانی و تازی (۱۳۹۰) پژوهشی با عنوان بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت و اشتیاق تحصیلی دانشجویان انجام دادند. نتایج نشان داد که بین اعتیاد به اینترنت و انگیزش تحصیلی ارتباط منفی و معنادار وجود دارد. این بدین معنی است که اعتیاد به اینترنت در کاهش انگیزش تحصیلی فراگیران موثر است. بنابراین با توجه به این که رسانه های اجتماعی به طور دائم بر زندگی دانش آموزان تأثیر می گذارند و جدا از اهداف سرگرمی و اطلاع رسانی خود در بسیاری از شیوه ها و فرآیندهای آموزشی نیز نفوذ کرده اند، ضروری به نظر می رسد که پژوهشی پیرامون نقش استفاده از شبکه های اجتماعی بر اشتیاق تحصیلی دانش آموزان انجام گیرد. لذا بر همین اساس این سوال مطرح است که آیا استفاده از شبکه های اجتماعی با اشتیاق تحصیلی دانش آموزان رابطه دارد؟

روش تحقیق

پژوهش حاضر با توجه به هدف کاربردی و با توجه به نحوه گردآوری داده ها توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش را دانش آموزان دختر دوره اول متوسطه ناحیه ۱ شهر کرمان که در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ مشغول به تحصیل بودند به تعداد ۲۴۰ نفر تشکیل می دهند، از این تعداد ۱۵۰ نفر به عنوان نمونه با استفاده از فرمول کوکران برآورد و به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شدند، جهت گردآوری داده ها در این پژوهش از دو پرسشنامه ۱- پرسشنامه محقق ساخته استفاده از شبکه های

اجتماعی که این پرسشنامه دارای ۲۰ گویه و سه بعد :استفاده از شبکه های اجتماعی، زمان استفاده از شبکه های اجتماعی و تعداد شبکه های اجتماعی می باشد و طیف پاسخدهی آن از نوع لیکرت پنج گزینه ای می باشد.

۲- پرسشنامه استاندارد اشتیاق تحصیلی گونیوس و کوزو (۲۰۱۵) که این پرسشنامه به منظور سنجش اشتیاق تحصیلی توسط گونیوس و کوزو (۲۰۱۵) طراحی و تدوین شده است و در ایران نیز توسط برقی ایرانی و همکاران (۱۳۹۸) به منظور سنجش اشتیاق تحصیلی اعتباریابی شده است. این پرسشنامه دارای ۴۸ سوال و ۶ مولفه ارزش گذاری (اشتیاق روانشناختی)، احساس تعلق (اشتیاق اجتماعی روانشناختی)، اشتیاق شناختی، روابط با همسالان (اشتیاق عاطفی)، روابط با اعضای هیئت علمی (اشتیاق عاطفی) و اشتیاق

آمار توصیفی								
کشیدگی	کجی	واریانس	انحراف معیار	میانگین	حداکثر	حداقل	تعداد	
-۰/۰۶۸	۰/۰۵۲	۰/۰۳۸	۰/۶۸	۳/۱۲	۴/۸۰	۱/۷۰	۱۵۰	اشتیاق تحصیلی
-۰/۰۴۴	۰/۱۱۸	۰/۳۸۳	۰/۷۲	۳/۴۰	۴/۹۰	۱/۸۰	۱۵۰	استفاده از شبکه های اجتماعی

رفتاری می باشد و بر اساس طیف لیکرت با سوالاتی مانند (دانشگاه در زندگی من اهمیت زیادی دارد) به سنجش اشتیاق تحصیلی می پردازد. در این پژوهش بعد از تایید روایی با روش های روایی صوری، محتوایی و ملاکی، پایایی هر یک از پرسشنامه ها به ترتیب ۸۸/۰ و ۹۶/۰ می باشد، داده های گردآوری شده با استفاده از آزمون پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته اند.

یافته ها

جدول شماره ۱. آمار توصیفی

در بررسی آمار توصیفی دو متغیر اصلی پژوهش، میانگین اشتیاق تحصیلی دانش آموزان برابر با ۳/۱۲ (انحراف معیار = ۰/۶۸) و میانگین استفاده از شبکه های اجتماعی برابر با ۳/۴۰ (انحراف معیار= ۰/۷۲) به دست آمد. مقادیر کجی و کشیدگی برای هر دو متغیر در حدود طبیعی قرار داشت که نشان دهنده توزیع نسبتاً نرمال داده ها و مناسب بودن استفاده از روش های تحلیل پارامتریک در این پژوهش است.

فرضیه اصلی

بین اشتیاق تحصیلی و استفاده از شبکه های اجتماعی رابطه معناداری وجود دارد.

جدول شماره ۲. ارتباط بین اشتیاق تحصیلی و شبکه های اجتماعی

اشتیاق تحصیلی			متغیر ها
تعداد	سطح معناداری	ضریب همبستگی پیرسون	

۱۵۰	۰/۰۰۰	-۰/۵۰۷	استفاده از شبکه های اجتماعی
۱۵۰	۰/۰۰۰	-۰/۵۵۲	زمان استفاده از شبکه های اجتماعی
۱۵۰	۰/۰۰۰	-۰/۴۷۳	تعداد شبکه های اجتماعی

براساس تحلیل همبستگی پیرسون، بین استفاده از شبکه های اجتماعی و اشتیاق تحصیلی رابطه منفی و معنادار وجود دارد. ($p=0/000$, $r = -0/507$) این بدان معنی است که هرچه میزان استفاده از شبکه های اجتماعی افزایش یابد، اشتیاق تحصیلی کاهش می یابد.

همچنین، زمان استفاده از شبکه های اجتماعی نیز رابطه منفی و معنادار با اشتیاق تحصیلی ($r = -0/552$, $p=0/000$) که بیشترین همبستگی منفی را در بین متغیرهای مستقل دارد.

در نهایت، تعداد شبکه های اجتماعی مورد استفاده نیز با اشتیاق تحصیلی رابطه منفی و معنادار دارد ($r = -0/473$, $p=0/000$)، یعنی افزایش تعداد شبکه ها با کاهش اشتیاق تحصیلی همراه است.

بحث و نتیجه گیری

نتایج این پژوهش نشان می دهد که بین استفاده از شبکه های اجتماعی و اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دختر دوره اول متوسطه شهر کرمان رابطه منفی و معنادار وجود دارد. یافته ها بیانگر این است که هرچه میزان استفاده از شبکه های اجتماعی در بین دانش آموزان افزایش یابد، اشتیاق تحصیلی آنها کاهش می یابد. این نتایج با یافته های پژوهش گنجی و همکاران (۱۳۹۵) ، موحد و همکاران (۱۴۰۱) ، رجبیان ده زیره و همکاران (۱۳۹۷) ، رفیعی وردنجان (۱۳۹۵) ، روحانی و تازی (۱۳۹۰) همسو می باشد. موحد و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهش خود بیان نمودند اعتیاد به اینترنت موجب تحمیل شکست در بیشتر ابعاد زندگی فرد می شود و موجب کاهش فعالیت از سوی دانش آموزان و دانشجویان و در نتیجه افت عملکرد تحصیلی آنها می شود. گنجی و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهش خود بیان نمودند که اعتیاد به اینترنت موجب خستگی جسمانی و روانی می شود که در نتیجه باعث صرف زمان کمتری برای رسیدگی به امور تحصیلی می شود که شکست در زمینه تحصیلی را به دنبال خواهد داشت. در نتیجه به دنبال کسب نتایج ضعیف در زمینه تحصیلی، اشتیاق تحصیلی دانش آموزان نیز کاهش می یابد که موجب شکل گیری یک چرخه معیوب و منفی می شود. در ادامه جهت توضیح بیشتر می توان بیان کرد دانش آموزانی که زمان زیادی را در شبکه های اجتماعی می گذرانند، کمتر فرصت دارند به تمرکز بر درس ها، تکالیف و فعالیت های یادگیری بپردازند. همچنین استفاده مفرط از شبکه های اجتماعی می تواند موجب پراکندگی ذهنی، کاهش تمرکز و اختلال در برنامه ریزی زمانی شود که همه این عوامل به اشتیاق تحصیلی منجر می شوند. علاوه بر این، محتوای سرگرم کننده موجود در شبکه های اجتماعی ممکن است انگیزه و اشتیاق دانش آموزان را برای فعالیت های علمی و آموزشی کاهش دهد. به طور کلی نتایج این پژوهش نشان می دهد استفاده بیش از حد و غیر هدفمند از شبکه های اجتماعی ، اشتیاق و علاقه به درس خواندن را در دانش آموزان کاهش می دهد. این کاهش اشتیاق تحصیلی می تواند در بلند مدت منجر به افت عملکرد تحصیلی، کاهش مشارکت در کلاس و حتی نارضایتی از یادگیری شود.

پیشنهادهات

با توجه به یافته های منفی و معنادار این پژوهش، برای کاهش اثرات منفی شبکه های اجتماعی بر اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دختر دوره اول متوسطه راهکار هایی پیشنهاد می شود. ابتدا آموزش مدیریت زمان و خود کنترلی به دانش آموزان می تواند به استفاده هدفمند و محدود از شبکه های اجتماعی کمک کند و آنها را به برنامه ریزی روزانه و تخصیص زمان مشخص برای مطالعه تشویق نماید. همچنین حمایت والدین و نظارت هوشمندانه، شامل ایجاد قوانین منطقی برای زمان استفاده از گوشی و شبکه های اجتماعی و تشویق به فعالیت های مشترک خانواده ای، می تواند نقش موثری در کاهش استفاده غیر ضروری از این فضاها داشته باشد. استفاده از شبکه های اجتماعی به شکل آموزشی، مانند معرفی محتواهای علمی و گروه های آموزشی تحت نظارت مدرسه، نیز می تواند انگیزه یادگیری را تقویت کند. علاوه بر این توسعه مهارت های مطالعه فعال و جذاب از طریق پروژه ها، بازی های آموزشی و فعالیت های گروهی می تواند جایگزین سرگرمی های غیر سازنده شود و اشتیاق تحصیلی را افزایش دهد. در نهایت، آگاهی بخشی به دانش آموزان و والدین درباره اثرات منفی استفاده بیش از حد از شبکه های اجتماعی، با ارائه نمونه های واقعی و توجیهات علمی، می تواند باعث ایجاد نگرش مسئولانه و کاهش پیامد های منفی شبکه های اجتماعی گردد.

منابع

- موحد، احمد، عباسی، زهره، سروش، حمیده، کشتگر، مرضیه، شجاع، فاطمه، رابطه میزان استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی با اشتیاق تحصیلی دانشجویان، فصلنامه صیانت فرهنگی و سرمایه اجتماعی، دوره دوم، شماره دوم، تابستان ۱۴۰۱، ۴۶-۳۰.
- اسلامی، محمد علی، درتاج، فریبرز، سعدی پور، اسماعیل، دلاور، علی، مدل یابی علی اشتیاق تحصیلی بر مبنای منابع شخصی و منابع اجتماعی در دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه امیرکبیر تهران، فصلنامه راهبرد های شناختی در یادگیری، دوره پنجم، شماره نهم، زمستان ۱۳۹۶، ۱۹-۱.
- گنجی، بی نظیر، توکلی، سمیرا، بنی اسدی شهر بابک، فائزه، اسدی، سکینه، بررسی رابطه بین اعتیاد به اینترنت و اشتیاق تحصیلی دانشجویان، مجله راهبرد های آموزش در علوم پزشکی، دوره نهم، شماره دوم، بهار ۱۳۹۵، ۱۵۵-۱۵۱.
- جلیلیان، سهیلا، عظیم پور، احسان، قلیزاده، نعمت الله، پیش بینی سرزندگی تحصیلی بر اساس اشتیاق تحصیلی و سر سختی روان شناختی در دانش آموزان دوره متوسطه، دو فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات آموزشی و آموزشگاهی، دوره هفتم، شماره هجدهم، بهار و تابستان ۱۳۹۷، ۱۴۰-۱۲۳.
- اربابی، اردشیر، کاشانی، مجید، ادهمی، عبد الرضا، مدیری، فاطمه، بررسی تاثیر شبکه های اجتماعی بر تعارضات تربیتی دانش آموزان (با تاکید بر شبکه اجتماعی تلگرام)، فصلنامه جامعه شناسی آموزش و پرورش، دوره دهم، شماره سوم، زمستان ۱۴۰۳، ۱۵۷-۱۴۸.
- علی آبادی، خدیجه، رجیبان ده زیره، مریم، درتاج، فریبا، بررسی رابطه بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی در دانش آموزان، مجله راهبرد های آموزش در علوم پزشکی، دوره دهم، شماره پنجم، زمستان ۱۳۹۶، ۳۵۷-۳۴۵.
- روضه، محبوبه، انصاری، مصطفی، اباذری، زهرا، بررسی ارتباط بین استفاده از شبکه های اجتماعی با سلامت اجتماعی دانشجویان پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، مجله پژوهش پرستاری، دوره هفدهم، شماره دوم، بهار ۱۴۰۱، ۲۶-۱۹.
- رجیبان ده زیره، مریم، علی آبادی، خدیجه، اسمعیلی گوچار، صلاح، خدیری لیلوس، لیلا، بررسی رابطه بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی با اشتیاق و درگیری تحصیلی، مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، دوره یازدهم، شماره سوم، تابستان ۱۳۹۷، ۲۷-۱۸.
- کوهی اقدم، الهام، کوهی اقدم، الهه، داودی، مریم، عاشقی، مژگان، تاثیر فضای مجازی و تکنولوژی های نوین بر سلامت روان و سبک زندگی دانش آموزان، فصلنامه علمی تخصصی پژوهش در آموزش مطالعات اجتماعی، دوره ششم، شماره دوم، تابستان ۱۴۰۳، ۱۰۶-۹۳.
- رفیعی وردجانی، رسول، بررسی رابطه بین وابستگی به رسانه های مجازی و اشتیاق تحصیلی در دانشجویان شهر کرد، اولین کنفرانس بین المللی علوم اجتماعی و جامعه شناسی، بهمن ۱۳۹۴.
- روحانی، فضیله، تاری، سعیده، بررسی میزان اعتیاد به اینترنت و رابطه آن با انگیزه تحصیلی و رشد اجتماعی دانش آموزان دوره متوسطه استان مازندران، فصلنامه فن آوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی، دوره دوم، شماره دوم، زمستان ۱۳۹۰، ۳۴-۱۹.

- Chen J, Song N, Su Y, Zhao S, Zhang Y. (2022). Learning user sentiment orientation in social networks for sentiment analysis: Information Sciences. 616 (2022). 526-538
- Udomkit N, Schreier C, Kittidusadee P. (2023). Methods of social network transfer in Thai family business succession: Asia Pacific Management Review. 28 (2023). 510-518
- Kim Y, and kim M, (2022). Rise of social media influencers as a new marketing channel: International journal of environmental research and public health. 19(2022). 23_62
- Wang, C, Ho R, Chan C, Tse S. (2015). Exploring personality characteristics of Chinese adolescents with internet-related addictive behaviors: trait differences for gaming addiction and social networking addiction. Addictive Behaviors. 42 (2015). 32_35